

SvD

Publicerat 13 oktober 2004 05:30

De lurade kvinnorna

Svenska kvinnor är grundlurade. Mer sjukskrivna, fattigare och de flesta med bara två offentliga arbetsgivare att välja mellan, saknar vi manöverutrymme för att skaffa oss ett annat liv. Våra handlingsalternativ är begränsade och kringgärdas av en massa underliga förbud som skulle ha kunnat förändra våra liv och göra det dagliga slitet mödan värt. Det enda sättet att få bestämma mer själv är därför att trixa med olika bidragsförmåner - och därmed åtminstone slippa tillbringa dagen på ett föga utvecklande jobb.

Säkert i all välmening har den snälla staten underlättat för oss kvinnor att tjäna egna pengar och kunna förena barn och yrkesliv. Och visst, vi är relativt jämställda våra män, svenska kvinnor förvärvsarbetar i lika stor utsträckning som männen. Men jämställdheten ligger på en oerhört låg ekonomisk nivå.

Kvinnor tjänar inga pengar. Snittlönen för de kollektivanslutna långtidssjukskrivna kvinnorna i den forskning jag och min kollega för närvarande genomför är 15 921 kronor brutto och 10 368 kronor netto. Vem klarar sig på det utan bostadsbidrag, barnbidrag, eventuellt socialbidrag, bidragsförskott eller med make som tjänar mer?

På i stort sett alla områden har kvinnor färre alternativ än männen. Från start föses kvinnor in i ett yrkesliv inom offentligdriven skola, vård och omsorg där det finns få möjligheter att vidareutvecklas. Hälften av Sveriges arbetande kvinnor har den offentliga sektorn som arbetsgivare, mot bara 19 procent av männen. Det är detta förhållande som gör kvinnors och mäns världar så ojämlika. Män har prestationsbaserade löner. Det har inte kvinnor. Männen får i större utsträckning själva förhandla om sin lön. Det får inte kvinnorna. De är underkastade facketts solidariska lönepolitik, vilket innebär att lönerna är usla och i stort sett lika för alla. Det går inte alls för en undersköterska att påverka sin lön genom att jobba bättre eller prestera mer. Okej, okej, hon kan få tjugo kronor mer i månaden, men jag snackar tusenlappar. En nybliven sjuksköterska får 18 450 i ingångslön

- den som har jobbat 30 år i yrket har bara fem tusenlappar brutto mer, eller 23 750 kronor. En manlig civilingenjör får det i ingångslön. Efter 30 år i yrket har han drygt tjugo tusenlappar brutto mer, eller runt 45 000 kronor

Den stora ojämlikheten ligger dock i, som Stefan Fölster har räknat ut, att män äger 82 procent och kvinnor bara 18 procent av förmögenheterna i vanliga onoterade bolag. Det beror i huvudsak på att kvinnor hindras från att bygga egna företag inom det de kan.

Män kan ganska lätt starta eget genom att exempelvis knoppa av en framgångsrik verksamhet de tidigare bedrivit som anställda. Det är till och med det allra vanligaste sättet för folk att starta eget på. Kvinnor får inte starta eget inom det område där de har sin kompetens. I stället drömmer Nutek om att kvinnor ska bli något annat, typ uppfinnare eller it-företagare. Med klen utväxling förstås.

Ibland lyckas kvinnor starta eget inom vård och omsorg, men har inte samma möjligheter som manliga företagare att fritt välja sin

personal - de måste i regel ta över befintlig personal vid avknoppningar. Dessutom är risken jättestor att en ny socialistisk majoritet i ett penndrag raderar verksamheten. Denna risk får vi inte heller kalkylera med genom att fondera vinstmedel.

De vanligaste diagnoserna bland långtidssjukskrivna kvinnor är värk i muskler och leder och sjukdomar som fibromyalgi och stressrelaterade besvär. Den svenska sjukvården är inte organiserad för att bota svårdiagnosticerade sjukdomar av detta slag. Därför står kvinnorna i ständig kö till olika specialister för att bli utredda medan de fortsätter att vara sjukskrivna.

Fler olika arbetsgivare inom vård och omsorg är näst intill ett självändamål. I ett land där konkurrens och vinstintressen är förbjudna inom vården sker liten nyutveckling. Det behövs nya behandlingsalternativ.

Behandling som kanske förenar sjukgymnastik, massage, psykoterapi och gruppterapi med karriärrådgivning - som skulle kunna konvertera kvinnornas kompetens till något annat yrke. Men då behövs fler olika arbetsgivare.

Sluta stoppa kvinnor att få mera makt!

Monica Renstig är ekonomijournalist och författare. Hon driver Women's Business Research Institute och Women's Business School AB.

MONICA RENSTIG
monica.renstig@wbs.se

Detta är en utskrift från Svenska Dagbladets nätupplaga, **SvD.se**